

יום הושענא רבא בסוד הפסוק וישב יצחק ויחפור את בארות המים

אָמַר רַבִּי חֵיִיא וְדָאֵי הָכֵי הוּא, וְשָׁפִיר אמר רבי חייא לרבי יוסי ודאי כך הוא כדברך ויפה אמרת. **וְעַרְבֵי נַחַל, מְסֻטָּרָא דְנַחַל,**

נִפְקֵי גְבוּרָאן וערבי נחל שחובטים ביום זה הוא מצד הנחל שהיא הבינה ומשם יוצאות גבורות לצד הגבורה של המלכות (רמ"ק). **וּבְהֵאֵי יוֹמָא מְתַעֲרֵי**

וּמְסִימֵי ובאותו היום הם מתעוררים ע"י מסירת הפתקים ומסתיימים כי כל הדינים שהיו תלויים מר"ה עד עכשיו נגמרו והסתיימו (רמ"ק). **בְּהֵאֵי יוֹמָא כְּתִיב,**

ובאותו היום של הושענא רבא נאמר (בראשית כו) **וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפּוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם. בְּאֵרֵת כְּתִיב חֶסֶד** ומלת בארת בלי אות ו' והיא רומזת

אל המלכות הנקראת באר שהיא חסירה וצריכה תיקון ע"י יצחק שהוא הגבורה (מק"מ). **וַיֵּשֶׁב, מַהוּ וַיֵּשֶׁב. אֵלָּא יוֹמָא קַדְמָאָה דִּירְחָא,** ומש"כ בפסוק

וישב שואל מה פירושו, ומשיב, אלא ביום הראשון של חודש תשרי שהוא ר"ה **שִׁירוּתָא דְדִינָא הוּא בְּכָל עֲלָמָא,** הוא תחילת הדין של כל העולם

וַיִּצְחָק קַיִימָא לְכוּרְסֵיָא לְמִידָן עֲלָמָא ויצחק שמדתו הוא הגבורה היא עומדת על כסא הדין לדון את כל העולם (מק"מ). **בְּהֵאֵי יוֹמָא,** ובאותו היום

של הושענא רבא נאמר **וַיֵּשֶׁב יִצְחָק לְאֶתְעָרָא דִּינִין וּלְסִימָא דִּינִין** דהיינו שהגבורה חוזרת למסור את הפתקים ולסיים את הדינים. ונאמר על

הגבורה **וַיַּחְפּוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, דהיינו לְאֶרְקָא גְבוּרָן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,** להוריק ולהמשיך את הגבורות למלכות הנקראת כנסת ישראל

לְאַתְּעָרָא לְמִיָּא, דְּהָא מִיָּא בְּגִבּוֹרֵן נַחְתִּין לְעֶלְמָא בכדי

לעורר את מי הגשמים לרדת לעולם כי המים יורדים לעולם ע"י הגבורה.

הגשמים יורדים בגבורות, בגלל שהעולם נברא ע"י הדין

וּבְגִין דְּאֵלִין גְּבוֹרֵן, לָא נַחְתִּין אֱלָא בְּעִיבָא, ובגלל שהגבורות

גשמים לא יורדים לעולם אלא ע"י העננים שהם מצד הגבורה (רמ"ק) וְיִוְמָא

דְּעִיבָא לָא נִיִּיחָא רוּחֵיהוּן דְּקִיָּמִי עֶלְמָא, ולכן ביום המעונן לא

מנשבות הרוחות שהן מעמידות את העולם וכשהן מנשבות אז יש צלילות הדעת לעסוק

בתורה וביום המעונן אין הרוחות מנשבות (מק"מ) אֱלָא בְּגִין דְּעֶלְמָא

אַעֲטְרִיד לְהוּ הטעם של יום המעונן הוא לפי שהעולם צריך את הגשמים. קָמִי

טַעֲמָא ומה הטעם שהגשמים יורדים בגבורות. בְּגִין דְּעֶלְמָא בְּדִינָא

אַתְּבְּרִי, אלא בגלל שהעולם נברא ע"י הדין וְכִלְא בְּעִיָּא חָכִי ולכן כל

ירידת השפע וקיום העולם הוא ע"י הדין ולכן הגשמים יורדים ע"י הגבורה (רמ"ק). ועכשיו

חוזר הזוה"ק לתחילת המאמר שאמר רבי חייא שבמעשה שנעשה למטה מתעורר המעשה

למעלה (רמ"ק) ואומר בְּגִין כְּדִּן כְּלָא בְּעוֹבְדָא תִּלְיָא מְלִתָּא שמשום

כך כל ירידת החסדים בחג הסוכות תלויה ע"י המעשה שנעשה למטה בעוה"ז ע"י נטילת ד'

המינים. וְעַל דָּא, כְּהֵנָּא בְּעוֹבְדָא וְתִקְוָנָא דְּאִיהוּ עָבִיד

לְתַתָּא, ועל כן גם הכהן בעבודה והתיקון שהוא עושה בהקרבת הקורבנות למטה

בביה"ק אַתְּעָרוּ עֶלְאִין וְתַתָּאִין לְתַקְנָא לִזְוֵן, וּמְתַקְנִי עַל

יְדֵי מתעוררים העליונים והתחתונים להתתקן ונתקנים על ידו.

הערבה דומה לשפתיים ועיקר התיקון בהושענא רבא תלוי בשפתיים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאֵל תַּנִּינָן, הָעֶרְבָה דְדַמְיָא לְשַׁפוּן אמר

רבי יוסי לרבי חייא שהרי למדנו שערבה היא דומה לשפתיים **בְּהַאי**

יּוֹמָא, וּמַאי הִיא. וביום הושענה רבא מהו הענין של נטילת ערבות שהן דומות

לשפתיים ובשלמא הערבות שבלולב הן כנגד נצח והוד שהן השפתיים העליונות אולם

הערבות של הושע"ר מה ענין (רמ"ק) **אָמַר רַבִּי חֵיִיא, אַף עַל גַּב**

דְּלְדַרְשָׁא הוּא דְאַתִּי, אמר רבי חייא לרבי יוסי אף על גב שמה שאפרש לך

הוא מגיע רק לדרשה בעלמא מכל מקום **הָכִי הוּא וְדַאי** כך הוא האמת בוודאי.

דְּהָא בְּהַאי יּוֹמָא בְּשַׁפוּן תַּלְיָא, דהרי ביום הושענה רבא עיקר התיקון

תלוי בשפתיים והן התפילות של עם ישראל בשפתותיהם וזהו ענין הערבות הדומות

לשפתיים בהושע"ר (מק"מ) **בְּהַאי יּוֹמָא פְּקִיד מַלְכָּא לְמִיָּהב**

פְּתִקִּין לְסַנְטִירָא, וביום זה פוקד ומצווה המלך הקב"ה למסור את הפתקים

לממונה **וּמְסַתִּימֵי דִינִין, וְאַסְתִּים לִישָׁנָא בִישָׁא מְעַלְמָא**

ומסתימים הדינים ומסתתם הלשון הרע של הסמא"ל מהעולם (מק"מ) ולכן צריך להרבות

בהושענה רבא בתשובה ובתפילה. **בִּיּוֹמָא קַדְמָאָה דִּירְחָא שִׁירוּתָא**

דְּדִינָא הוּא, כי ביום הראשון של חודש תשרי שהוא ר"ה הוא תחילת הדין

וְסִיּוּמָא הוּא בְּהַאי יּוֹמָא, וְהָא אַתְמָר וסיום הדינים הוא באותו

היום של הושענה רבא והרי נתבאר הענין.

ביום הושענא רבא עם ישראל מתחילים לקבל הברכות ואומות העולם מסיימים לקבל את ברכות השבעים פרים

תָּא תָּזִי, בְּיוֹמָא דָּא בא ראה ביום הזה של הושענה רבא **שְׁלָמִין**
וּמְסִימֵי עַמִּין עֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּרָכְאן דְּלַהּוֹן,

משלימים ומסיימים אומות העולם העובדים עבודה זרה את הברכה שלהם שקיבלו בחג הסוכות ע"י הקרבת שבעים פרים שהם כנגד שבעים אומות (רמ"ק) **וְשָׂרְאן בְּדִינָא,**
ועכשיו הם מתחילים להמצא בהנהגת הדין **וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא מְסִימֵי**
דִּינִין דְּלַהּוֹן וְשָׂרְאן בְּבִרְכָתָא ואילו עם ישראל ביום הושענה רבא

מסיימים את הדין שלהם והמקטרגים משתתקים, ואז מתחילים עם ישראל לקבל את הברכות (רמ"ק). **דִּהָא לְיוֹמָא אַחְרָא זְמִינִין לְאַשְׁתַּעְשְׂעָא**
בְּמַלְכָּא כי ביום שמגיע אחריו שהוא יום שמיני עצרת עם ישראל מוזמנים להשתעשע

עם המלך בסוד שמחת תורה שעמ"י שהם בעלי התורה שמחים ביום זה עם התורה (רמ"ק),
לְנַטְלָא מִיְיָהּ בְּרָכְאן לְכָל שְׂתָא, כדי לקבל ממנו ברכות לכל השנה
וּבְהֵהוּא חֲדוּתָא לָא מִשְׁתַּכְּחֵי בְּמַלְכָּא אֱלָא יִשְׂרָאֵל
בְּלַחֲזוּדֵיהּ ובאותה השמחה לא מצויים עם המלך אלא רק עם ישראל לבדם.

וּמָאן דִּי תֵיב עִם מַלְכָּא, וְנָטַל לֵיהּ בְּלַחֲזוּדֵיהּ, ומי שיושב עם
המלך ולוקח אותו המלך ביחידות **כָּל מַה דְּבַעֵי שְׂאִיל, וְיַהִיב לֵיהּ כֹּל**
מַה שְּׂשׂוֹאֵל וּמִבְּקֵשׁ מִדֶּמֶלֶךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ מִפְּנֵי שְׂהוּא לְבַד בְּלֵי הַמְּקַטְרְגִים (רמ"ק). **וְעַל**
דָּא יִשְׂרָאֵל שָׂרְאן, ועל כן עם ישראל ביום הושענה רבא מתחילים לקבל את

הברכות **וְעַמִּין עֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְסִימֵי** ואילו אומות העולם